

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις συμβάσεις που συνάπτονται με τους φορείς που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών»

[COM(2011) 895 final — 2011/0439 (COD)]

«Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις»

[COM(2011) 896 final — 2011/0438 (COD)]

«Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης»

[COM(2011) 897 final — 2011/0437 (COD)]

(2012/C 191/16)

Εισηγητής: ο κ. Miguel Ángel CABRA DE LUNA

Στις 19 Ιανουαρίου 2012 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στις 10 Φεβρουαρίου 2012 το Συμβούλιο, σύμφωνα με τα άρθρα 53 παράγραφος 1, 62 και 114 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αποφάσισαν να ζητήσουν τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την

Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις συμβάσεις που συνάπτονται με τους φορείς που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών

COM(2011) 895 τελικό — 2011/0439 (COD).

Στις 17 Ιανουαρίου 2012 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στις 10 Φεβρουαρίου 2012, το Συμβούλιο, σύμφωνα με τα άρθρα 53 παράγραφος 1, 62 και 114 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αποφάσισαν να ζητήσουν τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την

Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις

COM(2011) 896 τελικό — 2011/0438 (COD).

Στις 17 Ιανουαρίου 2012 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στις 10 Φεβρουαρίου 2012, το Συμβούλιο, σύμφωνα με τα άρθρα 53 παράγραφος 1, 62 και 114 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αποφάσισαν να ζητήσουν τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την

Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης

COM(2011) 897 τελικό — 2011/0438 (COD).

Το ειδικευμένο τμήμα «Ενιαία αγορά, παραγωγή και κατανάλωση», στο οποίο ανατέθηκαν οι σχετικές προπαρασκευαστικές εργασίες, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 17 Απριλίου 2012.

Κατά την 480ή σύνοδο ολομέλειας της 25ης και 26ης Απριλίου 2012 (συνεδρίαση της 26ης Απριλίου), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με 179 ψήφους υπέρ, 33 ψήφους κατά και 12 αποχές την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1 Η αναθεώρηση των οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις εντάσσεται σε ένα γενικότερο πρόγραμμα με στόχο τον ευρύτερο εκσυγχρονισμό του συστήματος των δημόσιων συμβάσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, τόσο όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις γενικού χαρακτήρα όσο και εκείνες που συνάπτονται με φορείς των τομέων του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών. Στο πρόγραμμα συμπεριλήφθηκε επίσης μια νέα πρόταση οδηγίας σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης, οι οποίες μέχρι σήμερα ρυθμιζόνταν μόνο μερικώς σε ευρωπαϊκή κλίμακα.

1.2 Η υποστήριξη προς τη γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ INT/570 για την «Πράσινη Βίβλο σχετικά με τον εκσυγχρονισμό της

πολιτικής δημόσιων συμβάσεων της ΕΕ – Προς μια αποτελεσματικότερη αγορά δημοσίων συμβάσεων» ήταν σχεδόν καθολική, όπως φαίνεται από το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας, πράγμα που ωθεί την ΕΟΚΕ να διατηρήσει και στην παρούσα γνωμοδότηση τις ίδιες αρχές και απόψεις, χωρίς να αποκλείει τη δυνατότητα να τις αναπτύξει περαιτέρω αυτές τις αρχές και τις απόψεις στη γνωμοδότηση που της ζητείται τώρα, λαμβάνοντας εκείνη την ευρεία συναίνεση ως βάση, καθώς τώρα βρισκόμαστε ενώπιον ειδικών και συγκεκριμένων νομοθετικών προτάσεων.

1.3 Η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει τη σημασία της συνεκτίμησης των καινοτομικών, περιβαλλοντικών και κοινωνικών πτυχών της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» σε σχέση με τις δημόσιες συμβάσεις.

1.4 Η ΕΟΚΕ ζητεί, συγκεκριμένα, καλύτερη ποιότητα και περισσότερη καινοτομία στις δημόσιες συμβάσεις, μείωση της περιττής γραφειοκρατίας, συμπεριληψη περιβαλλοντικών και κοινωνικών πτυχών (προστασία της απασχόλησης και των εργασιακών συνθηκών, καθώς και των ατόμων με αναπηρία και άλλων μειονεκτουσών ομάδων) και προτίμηση της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς αντί της πιο χαμηλής τιμής, πράγμα το οποίο θα πρέπει να είναι μάλλον η εξαίρεση παρά ο κανόνας, προκειμένου να επιτευχθούν πιο έξυπνες και πιο αποτελεσματικές δημόσιες συμβάσεις, να ενισχυθεί ο επαγγελματισμός, να αυξηθεί η συμμετοχή των ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών επιχειρήσεων), να καταπολεμηθεί η ευνοιοκρατία, η απάτη και η διαφθορά και να προωθηθούν οι ευρωπαϊκές δημόσιες συμβάσεις με διασυννοιακό χαρακτήρα, μεταξύ διάφορων άλλων στόχων. Η ΕΟΚΕ τάσσεται υπέρ της εφαρμογής της αρχής της κοστολόγησης βάσει του κύκλου ζωής, δεδομένης της ανάγκης να προαχθεί η αειφόρος ανάπτυξη.

1.5 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι η ύπαρξη κοινών διαδικασιών για τις δημόσιες συμβάσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο εξασφαλίζει μεγαλύτερη διαφάνεια και αντικειμενικότητα. Σε κάθε περίπτωση, οι προτάσεις παρέχουν σε κάθε κράτος μέλος σημαντική διοικητική ευελιξία για την προσαρμογή των διαδικασιών και των εργαλείων στις ιδιαίτερες συνθήκες του. Όλες αυτές οι παράμετροι, σε συνδυασμό με τις παραμέτρους της ποιότητας και του επαγγελματισμού, βγαίνουν χωρίς καμία αμφιβολία προς όφελος των πολιτών και του κοινού συμφέροντος.

1.6 Από την εκτενή συζήτηση για τις υπηρεσίες κοινής ωφελείας (ΥΚΩ), το συμπέρασμα ήταν ότι δεν πρόκειται για δημόσιες συμβάσεις με την κυριολεκτική έννοια του όρου, αλλά για υπηρεσίες που παρέχονται από διάφορες αρχές ή εξ' ονόματος αυτών. Η ΕΟΚΕ επαναλαμβάνει ότι οι αναθέτουσες αρχές έχουν πλήρη ελευθερία να εκπληρώνουν οι ίδιες το σύνολο ή μέρος των αποστολών τους ή να αναθέτουν υπεργολαβικά όποια καθήκοντα θεωρούν σκόπιμο.

1.7 Η ΕΟΚΕ επαναλαμβάνει για άλλη μία φορά ότι τάσσεται υπέρ της ανάθεσης συμβάσεων σε προστατευόμενα εργαστήρια για τα άτομα με αναπηρία και σε κοινωνικές επιχειρήσεις που προσφέρουν απασχόληση σε άλλες μειονεκτούσες ομάδες, προκειμένου να εξασφαλιστεί ισότητα ευκαιριών προς όφελος του κοινωνικού συνόλου και της κοινωνικής ένταξης.

1.8 Πρέπει να ενισχυθούν οι κανόνες εμπιστευτικότητας όσον αφορά τις πληροφορίες που περιέχονται στις προσφορές των επιχειρήσεων.

1.9 Οι τεχνικές προδιαγραφές θα πρέπει να διευρυνθούν όπου χρειάζεται, ώστε να περιλάβουν και τα χαρακτηριστικά της παραγωγής ή της διαδικασίας. Με αυτόν τον τρόπο θα απλοποιηθεί και θα καταστεί πιο διαφανής η ευχέρεια των αναθετουσών αρχών να λαμβάνουν σημαντικές αποφάσεις για την προώθηση βιώσιμων στόχων όπως είναι η περιβαλλοντική βιωσιμότητα, η τήρηση των συλλογικών συμβάσεων, ο σεβασμός των εργασιακών κανόνων και των συνθηκών εργασίας ή η αρχή της ίσης αμοιβής για την ίδια εργασία.

1.10 Επίσης σε σχέση με τις τεχνικές προδιαγραφές, η ΕΟΚΕ θεωρεί πολύ θετική την προβλεπόμενη υποχρέωση να λαμβάνονται υπόψη κατά την κατάρτισή τους, εκτός από δεόντως δικαιολογημένες περιπτώσεις, τα κριτήρια της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρίες και του σχεδιασμού για όλους τους χρήστες.

1.11 Όσον αφορά τους λόγους αποκλεισμού που προβλέπονται στο άρθρο 55 παράγραφος 3 της πρότασης οδηγίας σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις, κρίνεται θετικό το γεγονός ότι οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποκλείουν από τις συμβάσεις τους προσφέροντες που δεν τηρούν τις υποχρεώσεις τις οποίες ορίζει η νομοθεσία της Ένωσης στον τομέα του κοινωνικού, του εργατικού ή του περιβαλλοντικού δικαίου ή οι διεθνείς διατάξεις του κοινωνικού και περιβαλλοντικού δικαίου που απαριθμούνται στο παράρτημα XI της πρότασης. Όμως, θα έπρεπε επίσης να αναφερθεί ρητώς, επειδή είναι προφανές ότι έτσι πρέπει να συμβαίνει, ότι μπορούν να αποκλείονται επίσης όσοι δεν τηρούν την εθνική νομοθεσία του εκάστοτε κράτους μέλους όσον αφορά τα κοινωνικά, τα εργασιακά και τα περιβαλλοντικά θέματα, καθώς και τις συλλογικές συμβάσεις εν ισχύ στον τόπο παροχής του έργου, της υπηρεσίας ή της προμήθειας. Σε κάθε περίπτωση, η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι αυτοί οι αποκλεισμοί για τους προαναφερθέντες λόγους θα πρέπει να είναι υποχρεωτικοί.

1.12 Όπως είχε ήδη επισημανθεί στη γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ INT/570, θα ήταν αναγκαίο, στο άρθρο 57 της πρότασης οδηγίας σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις, να απαιτείται ρητώς από τους προσφέροντες δήλωση που να αναφέρει ότι «συμμορφούνται με τις διατάξεις που ισχύουν σε κάθε κράτος όσον αφορά την επαγγελματική ένταξη των ατόμων με αναπηρία, όπως, για παράδειγμα, την υποχρέωση να προσλαμβάνουν συγκεκριμένο αριθμό ή ποσοστό ατόμων με αναπηρία στις χώρες εκείνες όπου υφίσταται αυτή η νομική υποχρέωση». Εξυπακούεται ότι αυτό δεν θα είναι απαραίτητο στις χώρες όπου δεν υφίσταται τέτοια υποχρέωση.

1.13 Όπως είχε επισημανθεί επίσης στη γνωμοδότηση INT/570, η Σύμβαση C94 της ΔΟΕ του 1949 σχετικά με τις ρήτρες εργασίας (στις συμβάσεις που συνάπτονται από τις δημόσιες αρχές) έχει επί του παρόντος δεσμευτικό χαρακτήρα σε 10 κράτη μέλη της ΕΕ, ενώ άλλα κράτη μέλη, όπως η Ιρλανδία, την εφαρμόζουν οικειοθελώς στις δημόσιες συμβάσεις. Η ΕΟΚΕ λαμβάνει υπό σημείωση τις αρχές που περιέχονται σε αυτή τη Σύμβαση και συνιστά να παροτρυνθούν τα κράτη μέλη να την κυρώσουν και να εφαρμόζουν τις αρχές της.

1.14 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι διατηρείται ο πρωταγωνιστικός ρόλος και η υπερβολική χρήση του κριτηρίου ανάθεσης της «χαμηλότερης τιμής» ή του «χαμηλότερου κόστους». Η υπερβολική χρήση αυτού του κριτηρίου εμποδίζει την καινοτομία, την αναζήτηση καλύτερης ποιότητας και την καλύτερη σχέση ποιότητας/τιμής, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», και δεν αντιπροσωπεύει αναγκαστικά μεγαλύτερη αξία. Συνεπώς, το κριτήριο της χαμηλότερης τιμής θα πρέπει να είναι πάντα η εξαίρεση και όχι ο κανόνας.

1.15 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι πρέπει να ενισχυθούν οι διατάξεις σε σχέση με την υπεργολαβία. Τα πολλαπλά επίπεδα υπεργολαβίας δημιουργούν δυσκολίες στην υλοποίηση των συλλογικών συμβάσεων, των συνθηκών εργασίας και των διαδικασιών που αφορούν την υγεία και την ασφάλεια. Θα πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη διακριτική ευχέρεια στις δημόσιες αρχές ώστε να μπορούν να επηρεάσουν τις συμβάσεις όσον αφορά τους κοινωνικούς, τους περιβαλλοντικούς και τους ποιοτικούς στόχους. Θα πρέπει να δηλώνονται τα στοιχεία των βασικών υπεργολάβων πριν από την ανάθεση της σύμβασης και η δημόσια αρχή θα πρέπει να προσδιορίζει τις ευθύνες και τις υποχρεώσεις, ώστε να είναι δυνατή η αποτελεσματική εποπτεία και ο έλεγχος της σύμβασης. Πρέπει να θεσπιστούν οι αναγκαίοι μηχανισμοί ώστε οι δημόσιες αρχές να μπορούν να προβάλλουν βέτο και να απορρίπτουν ορισμένους υπεργολάβους εάν υπάρχει οποιοσδήποτε λόγος ανησυχίας.

1.16 Η ΕΟΚΕ είναι υπέρ της διατήρησης της διαφοράς μεταξύ των υπηρεσιών τύπου Α και Β, εφόσον υπάρχει ασφάλεια δικαίου και δυνατότητα επέκτασης των διασυνοριακών συμβάσεων των υπηρεσιών Β. Ήδη στη γνωμοδότηση INT/570 η ΕΟΚΕ συνιστούσε την περιοδική αναθεώρηση του καταλόγου των υπηρεσιών τύπου Β από την Επιτροπή, προκειμένου να προσδιορίζεται εάν ορισμένες υπηρεσίες τύπου Β θα μπορούσαν επωφελώς να μετατεθούν στις υπηρεσίες τύπου Α. Σε κάθε περίπτωση, η ΕΟΚΕ εκφράζει την ανησυχία της για τις διάφορες συμβάσεις δημόσιων υπηρεσιών που ήταν προηγούμενες εγγεγραμμένες στον κατάλογο των υπηρεσιών τύπου Β και τώρα έχουν διαγραφεί από τα παραρτήματα XVI και XVII, αντίστοιχα, των δύο προτάσεων, στα οποία παρατίθενται οι υπηρεσίες για τις οποίες εφαρμόζεται η διαδικασία των άρθρων 74 έως 86 και 84 έως 86 των δύο προτάσεων. Η ΕΟΚΕ ζητά, επίσης, να διαγραφεί από τα παραρτήματα XVI και XVII, αντίστοιχα, των προτάσεων η αναφορά στις θρησκευτικές υπηρεσίες και στις υπηρεσίες που παρέχονται από συνδικαλιστικές οργανώσεις.

1.17 ΕΟΚΕ παρατηρεί ότι εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές αμφιβολίες όσον αφορά την αναγκαιότητα μιας οδηγίας της ΕΕ για την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης και υπενθυμίζει το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 25ης Οκτωβρίου 2011 σχετικά με τον εκσυγχρονισμό των δημοσίων συμβάσεων (2011/2048 (INI)), στο οποίο το Κοινοβούλιο εκφράζει την άποψη ότι «μία πρόταση νομοθετικής πράξης σχετικά με τις παροχές υπηρεσιών αιτιολογείται μόνο με την ενδεχόμενη αντιμετώπιση στρεβλώσεων της εσωτερικής αγοράς· υπογραμμίζει ότι ουδεμία τέτοια στρέβλωση έχει μέχρι σήμερα εντοπιστεί». Η ΕΟΚΕ ζητεί να πραγματοποιηθεί επιπρόσθετη και πλήρης εκτίμηση επιπτώσεων προτού επιτραπεί η περαιτέρω προώθηση των εν λόγω προτάσεων.

1.18 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι οι υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος συνήθως υπάγονται σε ειδικούς κανόνες, σε εθνικούς και ενωσιακούς, που αποσκοπούν στη διασφάλιση της δυνατότητας πρόσβασης, της προστιθής τιμής και της ποιότητάς τους, εγγυώνται την ίση αντιμετώπιση, την καθολική πρόσβαση, την ασφάλεια και τα δικαιώματα των χρηστών και οι οποίοι πρέπει να υπενθυμιστούν και να διασφαλιστούν με την παρούσα πρόταση. Σύμφωνα με το Πρωτόκολλο σχετικά με τις υπηρεσίες γενικού συμφέροντος, που εισήγαγε η Συνθήκη της Λισαβόνας, οι εθνικές, οι περιφερειακές και οι τοπικές αρχές πρέπει να διατηρούν την ευρεία διακριτική τους ευχέρεια ώστε να αποφασίζουν για τους τρόπους οργάνωσης και παροχής των εν λόγω υπηρεσιών και να καθορίζουν τα χαρακτηριστικά τους, ώστε να μπορούν να εκπληρώσουν τους στόχους του δημόσιου συμφέροντος.

1.19 Οι δημόσιες αρχές μπορούν δικαίως να επιλέξουν να εκτελέσουν δημόσιες συμβάσεις «in house» (με δικά τους μέσα) ή να συνεργαστούν με άλλες δημόσιες αρχές, όπως αναγνωρίζεται στις ευρωπαϊκές Συνθήκες και στη νομολογία του Δικαστηρίου της ΕΕ και, με σεβασμό στις αρχές της διαφάνειας.

1.20 Η ΕΟΚΕ τάσσεται υπέρ της συγκρότησης στα κράτη μέλη εθνικών εποπτικών μηχανισμών επιφορτισμένων με την εφαρμογή και την εποπτεία των δημοσίων συμβάσεων.

2. Γενική επισκόπηση των προτάσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

2.1 Οι δημόσιες αρχές δαπανούν κάθε χρόνο γύρω στο 18 % του ΑΕγχΠ σε αγαθά, υπηρεσίες και έργα. Στη σημερινή εποχή των δημοσιονομικών περιορισμών, η πολιτική στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων οφείλει να εξασφαλίζει τη βέλτιστη χρήση αυτών των πόρων, προκειμένου να στηρίξει την οικονομική ανάπτυξη και τη δημιουργία απασχόλησης και να συμβάλει έτσι στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

2.2 Η υφιστάμενη γενιά οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις αποτελεί αποτέλεσμα μιας μακράς εξελικτικής διαδικασίας, που άρχισε το 1971 με την έγκριση της οδηγίας 71/305/ΕΟΚ⁽¹⁾. Μια ολοκληρωμένη οικονομική αξιολόγηση έδειξε ότι οι οδηγίες σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις έχουν επιτύχει τους στόχους τους σε σημαντικό βαθμό. Ωστόσο, απαιτείται ακόμη σημαντική πρόοδος για να επιτευχθούν οι στόχοι της κοινωνικής και της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας. Οι οδηγίες συνέβαλαν όντως στην αύξηση της διαφάνειας και των επιπέδων του ανταγωνισμού, όπως και στη μείωση των τιμών, αλλά χρειάζεται ακόμη μέριμνα για την απασχόληση και για τις μισθολογικές και εργασιακές συνθήκες, προκειμένου να μην υπάρξουν αρνητικές συνέπειες για τους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» όσον αφορά την ανάπτυξη και την απασχόληση και για τις οριζόντιες κοινωνικές και περιβαλλοντικές απαιτήσεις της Συνθήκης της Λισαβόνας.

2.3 Η ΕΟΚΕ εφιστά επίσης την προσοχή στη δυνατότητα ανάλυσης του δυναμικού ή της σημασίας των οικονομικά εξαρτώμενων αυτοαπασχολούμενων εργαζομένων⁽²⁾.

2.4 Τα ενδιαφερόμενα μέρη ζήτησαν την αναθεώρηση των οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις με στόχο την απλοποίηση των κανόνων, την αύξηση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητάς τους και την καλύτερη προσαρμογή τους στις πολιτικές, κοινωνικές και οικονομικές εξελίξεις.

2.5 Η αναθεώρηση των οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις εγγράφεται σε ένα γενικότερο πρόγραμμα με στόχο τον ευρύτερο εκσυγχρονισμό του συστήματος των δημοσίων συμβάσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, τόσο όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις γενικού χαρακτήρα όσο και εκείνες που συνάπτονται με φορείς που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών. Η αναθεώρηση της νομοθεσίας για τις δημόσιες συμβάσεις αποτελεί μία από τις δώδεκα δράσεις που προβλέπονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής «Η Πράξη για την Ενιαία Αγορά - Δώδεκα δράσεις για την τόνωση της ανάπτυξης και την ενίσχυση της εμπιστοσύνης», η οποία εγκρίθηκε τον Απρίλιο του 2011.

2.6 Στο πρόγραμμα προστέθηκε επίσης μια νέα πρόταση οδηγίας σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης, οι οποίες μέχρι σήμερα ρυθμιζόνταν μόνο μερικώς σε ευρωπαϊκή κλίμακα από το παράγωγο δίκαιο. Ωστόσο, πολλές οργανώσεις, τόσο εργοδοτών όσο και εργαζομένων, καθώς και διάφοροι πολιτικοί και δημόσιοι φορείς, έχουν ήδη εκφράσει τη σαφή αντίθεσή τους στην εν λόγω πρόταση, επειδή αμφιβάλλουν αν μπορεί να παράσχει μεγαλύτερη ασφάλεια δικαίου και αν σέβεται δεόντως το δικαίωμα των δημοσίων αρχών να αποφασίζουν σύμφωνα με τις ιδιαίτερες προνομίες που τους αναγνωρίζουν οι ευρωπαϊκές Συνθήκες.

2.7 Ως γενική εκτίμηση όσον αφορά τόσο τις δημόσιες συμβάσεις όσο και τις συμβάσεις παραχώρησης, η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της που η Επιτροπή έλαβε υπόψη την ιδιαιτερότητα των κοινωνικών υπηρεσιών και που προτείνει μιαν απλοποιημένη διαδικασία. Λυπάται, ωστόσο, για το γεγονός ότι δεν καθορίζονται σαφή όρια μεταξύ «δημοσίων συμβάσεων» και «συμβάσεων παραχώρησης», από τη μία πλευρά, και άλλων τρόπων εκτέλεσης των

(1) ΕΕ L 185 της 16.08.1971, σ. 5 - Γνωμοδότηση ΕΟΚΕ: ΕΕ 63 της 13.4.1965, σ. 929.

(2) ΕΕ C 18 της 19.1.2011, σ. 44-52.

δημόσιων υπηρεσιών, ιδίως εκείνων που έχουν κοινωνικό χαρακτήρα, από την άλλη. Ως εκ τούτου, η ΕΟΚΕ προτείνει να εισαχθούν και στις δύο οδηγίες οι εξής τροποποιήσεις: «Δεν θεωρούνται συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών ή δημόσιες συμβάσεις εκείνες οι διαδικασίες των κρατών μελών οι οποίες εφαρμόζουν την αρχή ότι επιτρέπεται η παροχή υπηρεσιών σε όλους τους παρόχους που πληρούν τις προϋποθέσεις που έχουν καθοριστεί εκ των προτέρων από τη νομοθεσία, ανεξαρτήτως της νομικής μορφής τους και με σεβασμό των αρχών της διαφάνειας και της μη διακριτικής μεταχείρισης».

3. Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής INT/570 «Προς μια αποτελεσματικότερη ευρωπαϊκή αγορά δημοσίων συμβάσεων»

3.1 Στις 27 Ιανουαρίου 2011, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε, σύμφωνα με το άρθρο 304 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την «Πράσινη Βίβλο σχετικά με τον εκσυγχρονισμό της πολιτικής δημόσιων συμβάσεων της ΕΕ – Προς μια αποτελεσματικότερη αγορά δημοσίων συμβάσεων» (COM(2011) 15 τελικό).

3.2 Το ειδικευμένο τμήμα «Ενιαία αγορά, παραγωγή και κατανάλωση», στο οποίο ανατέθηκαν οι σχετικές προπαρασκευαστικές εργασίες, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 23 Ιουνίου 2011.

3.3 Κατά τη σύνοδο ολομέλειας της 13ης Ιουλίου 2011, η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με 164 ψήφους υπέρ, 1 κατά και 4 αποχές τη γνωμοδότησή της INT/570 σχετικά με την εν λόγω Πράσινη Βίβλο.

3.4 Η υποστήριξη εκείνης της γνωμοδότησης ήταν σχεδόν καθολική, όπως φαίνεται από το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας, πράγμα που ωθεί την ΕΟΚΕ να διατηρήσει και στη νέα γνωμοδότηση, που της ζητείται τώρα, τις ίδιες αρχές και απόψεις, αφενός επειδή δεν έχουν ανακύψει νέες συνθήκες που να επιβάλλουν την τροποποίησή τους και αφετέρου για να διατηρηθεί η ίδια πλειοψηφία και το ίδιο πνεύμα συνεργασίας για το κοινό όφελος, τα οποία έκαναν όλη την ΕΟΚΕ να συμφωνήσει με την προηγούμενη γνωμοδότηση. Αυτό δεν αποκλείει τη δυνατότητα να αναπτύξουμε περαιτέρω τις συμφωνηθείσες αρχές και απόψεις, λαμβάνοντας εκείνη την ευρεία συναίνεση ως βάση, καθώς τώρα βρισκόμαστε ενώπιον ειδικών και συγκεκριμένων νομοθετικών προτάσεων.

3.5 Στην εν λόγω γνωμοδότηση INT/570, η ΕΟΚΕ είχε ήδη εκφράσει την ικανοποίησή της για τη συζήτηση που δρομολογούσε η Επιτροπή με την Πράσινη Βίβλο της για τον εκσυγχρονισμό της πολιτικής δημοσίων συμβάσεων της ΕΕ, προκειμένου να την καταστήσει πιο αποτελεσματική στο πλαίσιο μιας πιο καινοτόμου, πιο οικολογικής και πιο κοινωνικής ενιαίας αγοράς με καλύτερη λειτουργία.

3.6 Ζητούσε επίσης βελτίωση της ποιότητας και αύξηση της καινοτομίας στις δημόσιες συμβάσεις, μείωση της περιττής γραφειοκρατίας, συμπεριλαμβανομένων περιβαλλοντικών και κοινωνικών πτυχών (προστασία της απασχόλησης και των εργασιακών συνθηκών, καθώς και των ατόμων με αναπηρία και άλλων μειονεκτουσών ομάδων) και προτίμηση της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς αντί της πιο χαμηλής τιμής, προκειμένου να επιτευχθούν πιο έξυπνες και πιο αποτελεσματικές δημόσιες συμβάσεις, να ενισχυθεί ο επαγγελματισμός, να αυξηθεί η συμμετοχή των ΜΜΕ

(συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών επιχειρήσεων), να καταπολεμηθεί η ευνοιοκρατία, η απάτη και η διαφθορά και να προωθηθούν οι ευρωπαϊκές δημόσιες συμβάσεις διασυνοριακά χαρακτηριστικά, μεταξύ διάφορων άλλων στόχων.

4. Πρόταση οδηγίας σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις – COM(2011) 896 τελικό και Πρόταση οδηγίας σχετικά με τις συμβάσεις που συνάπτονται με τους φορείς που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών – COM(2011) 895 τελικό

4.1 Στόχος της προτεινόμενης αναθεώρησης είναι ο εις βάθος εκσυγχρονισμός των υφιστάμενων εργαλείων και μέσων, προκειμένου να προσαρμοστούν καλύτερα στις εξελίξεις του πολιτικού, κοινωνικού και οικονομικού πλαισίου. Προς τούτο κρίθηκε απαραίτητο, βάσει των ίδιων των Συνθηκών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να προταθεί χωριστή οδηγία για τις δημόσιες συμβάσεις και άλλη, ανεξάρτητη, για τις συμβάσεις που συνάπτονται με τους φορείς που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών.

4.2 Η αναθεώρηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής έχει δύο συμπληρωματικούς στόχους:

- να αυξήσει την αποδοτικότητα των δημόσιων δαπανών, για να εξασφαλιστούν τα βέλτιστα δυνατά αποτελέσματα των συμβάσεων από την άποψη της σχέσης ποιότητας/τιμής. Αυτό σημαίνει, συγκεκριμένα, απλοποίηση των υφιστάμενων κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις. Από τις πιο εξορθολογισμένες και αποτελεσματικές διαδικασίες θα ωφεληθούν όλοι οι οικονομικοί φορείς και θα διευκολυνθεί η συμμετοχή τόσο των ΜΜΕ όσο και των ενδιαφερόμενων προσφερόντων από τα άλλα κράτη μέλη·
- να επιτρέψει στους αγοραστές να αξιοποιήσουν καλύτερα τις δημόσιες συμβάσεις για την υποστήριξη κοινών κοινωνικών στόχων, όπως είναι η προστασία του περιβάλλοντος, η μεγαλύτερη απόδοση των πόρων και της ενέργειας, η καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, η προώθηση της καινοτομίας, της απασχόλησης και της κοινωνικής ένταξης και η εξασφάλιση των βέλτιστων δυνατών συνθηκών για την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών υψηλής ποιότητας.

4.3 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι η ύπαρξη κοινών διαδικασιών για τις δημόσιες συμβάσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο εξασφαλίζει μεγαλύτερη διαφάνεια και αντικειμενικότητα, δυσχεραίνοντας ταυτόχρονα την εμφάνιση φαινομένων ευνοιοκρατίας κατά τις αναθέσεις. Σε κάθε περίπτωση, οι προτάσεις παρέχουν σε κάθε κράτος μέλος σημαντική διοικητική ευελιξία για την προσαρμογή των διαδικασιών και των εργαλείων στις ιδιαίτερες συνθήκες του. Όλες αυτές οι παράμετροι, σε συνδυασμό με τις παραμέτρους της ποιότητας και του επαγγελματισμού, βγαίνουν χωρίς καμία αμφιβολία προς όφελος των πολιτών και του κοινού συμφέροντος.

4.4 Η έννοια του οργανισμού δημοσίου δικαίου δεν είναι σαφής. Πρέπει να διασαφηνιστεί περισσότερο η έννοια του δημοσίου οργανισμού που περιλαμβάνεται στο άρθρο 2 και των δύο προτάσεων οδηγίας (για τις δημόσιες συμβάσεις και για τις συμβάσεις που συνάπτονται με τους φορείς που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών).

4.5 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ορθά τα κατώτατα όρια που θεσπίζονται στα άρθρα 4 και 12 των προτάσεων για την εφαρμογή των δύο οδηγιών.

4.6 Από την εκτενή συζήτηση για τις υπηρεσίες κοινής ωφελείας (ΥΚΩ), το συμπέρασμα ήταν ότι δεν πρόκειται για δημόσιες συμβάσεις με την κυριολεκτική έννοια του όρου, αλλά για υπηρεσίες που παρέχονται από διάφορες αρχές ή εξ' ονόματος αυτών. Η ΕΟΚΕ επαναλαμβάνει ότι οι αναθέτουσες αρχές έχουν πλήρη ελευθερία να εκπληρώνουν οι ίδιες το σύνολο ή μέρος των αποστολών τους ή να αναθέτουν υπεργολαβικά όποια καθήκοντα θεωρούν σκόπιμο. Επίσης, πρέπει να ληφθούν υπόψη τα συστήματα των κρατών μελών που τηρούν τις κατοχυρωμένες από το πρωτογενές δίκαιο της ΕΕ αρχές της ίσης μεταχείρισης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της διαφάνειας και που αναγνωρίζουν γενικό δικαίωμα πρόσβασης στην παροχή υπηρεσιών. Συνεπώς, οι ΥΚΩ (?), αυτές καθαυτές, δεν πρέπει να υπάγονται στην οδηγία για τις δημόσιες συμβάσεις, αν και οποιαδήποτε υπεργολαβία ή σύμβαση που συνδέεται μαζί τους και ανατίθεται από τις αρχές ή εξ' ονόματός τους πρέπει σαφώς να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας.

Το άρθρο 14 της ΣΛΕΕ και το Πρωτόκολλο αριθ. 26 σχετικά με τις υπηρεσίες γενικού συμφέροντος αναγνωρίζουν τον ειδικό χαρακτήρα και τη σημασία των δημόσιων υπηρεσιών, καθώς και την ευρεία διακριτική ευχέρεια των εθνικών, των περιφερειακών και των τοπικών αρχών να αποφασίζουν για τον τρόπο παροχής, ανάθεσης και οργάνωσής τους. Εδώ εντάσσεται και η εσωτερική παροχή υπηρεσιών και η συνεργασία μεταξύ των φορέων του δημόσιου τομέα. Ύψιστη σημασία έχει η εξασφάλιση υψηλού επιπέδου ποιότητας, ασφάλειας, οικονομικής προσιτότητας, ίσης μεταχείρισης και προώθησης της καθολικής πρόσβασης και των δικαιωμάτων των χρηστών. Οι αρχές αυτές πρέπει να εφαρμόζονται σε όλες τις προτάσεις οδηγιών που αφορούν τις δημόσιες συμβάσεις.

4.7 Οι οδηγίες δεν πρέπει να ορίζουν τι οφείλει να αγοράζει και τι να αναθέτει υπεργολαβικά μια αναθέτουσα αρχή, αλλά να περιορίζονται στον προσδιορισμό των διαδικασιών για αυτές τις αγορές ή τις υπεργολαβικές αναθέσεις. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι αυτή η ελευθερία δράσης δεν πρέπει να περισταλεί. Σε κάθε περίπτωση, αυτό πρέπει να γίνει με διαφανή και αναλογικό τρόπο, χωρίς να δίνονται λαβές για καταχρήσεις ή απάτες.

4.8 Οι δημόσιες αρχές μπορούν δικαίως να επιλέξουν να εκτελέσουν δημόσιες συμβάσεις «in house» (με δικά τους μέσα) ή να συνεργαστούν με άλλες δημόσιες αρχές, όπως αναγνωρίζεται στις ευρωπαϊκές Συνθήκες και στη νομολογία του Δικαστηρίου της ΕΕ και, με σεβασμό στις αρχές της διαφάνειας.

4.9 Οι γενικοί κανόνες για τους οικονομικούς φορείς που προβλέπονται στα άρθρα 16 και 30 και των δύο προτάσεων οδηγίας είναι ορθοί στον βαθμό που ευνοούν τη συμμετοχή των ΜΜΕ, οι οποίες πρέπει σε κάθε περίπτωση να τηρούν τα κοινωνικά και τα περιβαλλοντικά πρότυπα.

4.10 Η ΕΟΚΕ επαναλαμβάνει για άλλη μία φορά την υποστήριξη, που είχε εκφράσει στη γνωμοδότησή της INT/570, προς την ανάθεση συμβάσεων σε προστατευόμενα εργαστήρια για τα άτομα με αναπηρία, προκειμένου να εξασφαλιστεί ισότητα ευκαιριών προς όφελος του κοινωνικού συνόλου και της κοινωνικής ένταξης. Η ΕΟΚΕ παρατηρεί ότι τα άρθρα 17 και 31 των προτάσεων διευρύνουν το πεδίο εφαρμογής που προβλεπόταν στην αιτιολογική σκέψη

28 και στο άρθρο 29 της οδηγίας 2004/18/ΕΚ, ώστε να συμπεριλαμβάνονται πλέον και τα μειονεκτούντα άτομα. Ενώπιον αυτού του γεγονότος, η ΕΟΚΕ συνιστά να διαχωριστούν οι δύο πυλές στις προτάσεις ως εξής: «Τα κράτη μέλη μπορούν να παραχωρούν κατ' αποκλειστικότητα το δικαίωμα συμμετοχής στις διαδικασίες ανάθεσης δημόσιων συμβάσεων:

- α) σε προστατευόμενα εργαστήρια ή να προβλέπουν την εκτέλεση των συμβάσεων αυτών στο πλαίσιο προγραμμάτων προστατευόμενης απασχόλησης, εφόσον η πλειονότητα των εργαζομένων είναι άτομα με αναπηρία ή, λόγω της φύσης ή της σοβαρότητας των μειονεκτημάτων τους, δεν μπορούν να ασκήσουν επαγγελματική δραστηριότητα υπό τις συνήθεις συνθήκες ή δεν βρίσκουν εύκολα εργασία στην κανονική αγορά·
- β) σε οικονομικούς φορείς ή προγράμματα που έχουν ως κύριο σκοπό την κοινωνική και επαγγελματική ένταξη μειονεκτούντων εργαζομένων, εφόσον περισσότεροι από το 30 % των εργαζομένων σε αυτούς τους οικονομικούς φορείς ή τα προγράμματα είναι μειονεκτούντες εργαζόμενοι. Στη διακήρυξη διαγωνισμού γίνεται μνεία της παρούσας διάταξης».

Επιπροσθέτως, κατά την άποψη της ΕΟΚΕ, οι προτάσεις θα έπρεπε να προβλέπουν ρητώς την υποχρεωτική κατακύρωση συγκεκριμένου αριθμού ή ποσοστού των συμβάσεων αυτών στα κράτη μέλη όπου αυτό δικαιολογείται από τις συνθήκες, π.χ. εάν υπάρχει μεγάλος αριθμός ατόμων με αναπηρίες που μπορούν να εργαστούν, αλλά παραμένουν χωρίς εργασία.

4.11 Σε κάθε περίπτωση, η ΕΟΚΕ εκτιμά ότι θα πρέπει να συμπεριληφθεί στις προτάσεις η μνεία, σε σχέση με τις συμβάσεις που ανατίθενται κατ' αποκλειστικότητα, ότι αυτά τα προστατευόμενα εργαστήρια και οι οικονομικοί φορείς που έχουν ως κύριο σκοπό την κοινωνική και επαγγελματική ένταξη των εργαζομένων με αναπηρία ή των μειονεκτούντων εργαζομένων «πρέπει να προωθούνται και να αποτελούνται κατά πλειοψηφία από μη κερδοσκοπικούς φορείς», πράγμα που θα δικαιολογούσε ακόμα περισσότερο αυτήν την προτιμησιακή και προνομιακή πρόσβαση στη στήριξη από τις διοικητικές αρχές.

4.12 Πρέπει να ενισχυθούν οι κανόνες εμπιστευτικότητας των άρθρων 18 και 32 των δύο προτάσεων σχετικά με τις πληροφορίες που περιέχονται στις προσφορές των επιχειρήσεων, ιδίως στις περιπτώσεις χρήσης της διαδικασίας του ανταγωνιστικού διαλόγου. Η ΕΟΚΕ θεωρεί σημαντικό να μην αποκαλύπτουν οι αναθέτουσες αρχές πληροφορίες που τους έχουν διαβιβάσει οι οικονομικοί φορείς χαρακτηρίζοντας τις εμπιστευτικές, αλλά πιστεύει ότι δεν θα πρέπει να αποκαλύπτουν ούτε τις υπόλοιπες παρεχόμενες πληροφορίες, εκτός εάν υπάρχει βέβαιος λόγος. Ομοίως, οι αναθέτουσες αρχές δεν θα πρέπει να χρησιμοποιούν αυτές τις πληροφορίες των οικονομικών φορέων για άλλες, διαφορετικές ανταγωνιστικές διαδικασίες.

4.13 Η ρύθμιση των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων με διαπραγμάτευση του άρθρου 27 της πρότασης οδηγίας σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις δεν είναι σαφής· υπάρχει κίνδυνος υπό την κάλυψη της εν λόγω διαπραγμάτευσης να κρύβονται άλλες, ανεπιθύμητες πρακτικές. Μπροστά σε αυτό το ενδεχόμενο, θεωρείται ότι θα ήταν πιο θετικό να διαγραφεί αυτή η διαδικασία από την πρόταση οδηγίας ή, εάν αυτό δεν είναι δυνατό, να θεσπιστούν τουλάχιστον σαφή κριτήρια για τον περιορισμό της χρήσης της, ώστε να αποφευχθεί κάθε μορφή καταχρηστικής εφαρμογής της.

(³) Βλ. άρθρα 14 και 106 και Πρωτόκολλο αριθ. 26 της ΣΛΕΕ.

4.14 Σε όλες τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, αλλά ιδιαίτερα στη διαδικασία του ανταγωνιστικού διαλόγου, πρέπει σε κάθε περίπτωση να προστατεύεται η πνευματική ιδιοκτησία των προσφερόντων.

4.15 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι, δεδομένης της πολυπλοκότητας και της μακράς διάρκειας που συνήθως συνοδεύει τη διαδικασία του ανταγωνιστικού διαλόγου, η οποία ρυθμίζεται στο άρθρο 28 της πρότασης οδηγίας σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις, θα πρέπει να περιοριστεί περισσότερο η δυνατότητα χρήσης της μόνο στις περιπτώσεις όπου αυτή είναι πραγματικά σκόπιμη —δηλαδή, όπως αναφέρεται στο άρθρο 29 της ισχύουσας οδηγίας 2004/18/ΕΚ, στις περιπτώσεις ιδιαίτερα πολύπλοκων συμβάσεων, κατά τις οποίες η αναθέτουσα αρχή κρίνει ότι η χρησιμοποίηση της ανοικτής ή της κλειστής διαδικασίας δεν επιτρέπει την ανάθεση της σύμβασης· θα μπορούσε επίσης να εξεταστεί το ενδεχόμενο μείωσης των προθεσμιών ανάθεσης, με την πρόβλεψη μέγιστης προθεσμίας.

4.16 Η ΕΟΚΕ συμφωνεί με τη ρύθμιση της διαδικασίας για τη σύμπτυξη καινοτομίας, που προβλέπεται στα άρθρα 29 και 43 των δύο προτάσεων, εφόσον μια υπερβολικά περιοριστική ρύθμιση θα εμπόδιζε την εφαρμογή της στην πράξη. Για τον ίδιο λόγο, η διαδικασία αυτή πρέπει να είναι ευέλικτη όσον αφορά τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις.

4.17 Η χρήση των συμφωνιών-πλαisiών (άρθρα 31 και 45 των δύο προτάσεων) δεν πρέπει να καταλήγει σε αδικαιολόγητες μειώσεις των τιμών που μπορούν να βλάψουν την ποιότητα των έργων, των προϊόντων και των υπηρεσιών. Σε κάθε περίπτωση, αναγνωρίζεται επίσης ότι μια κατάλληλη ρύθμιση των συμφωνιών-πλαisiών θα μπορούσε να προωθήσει επίσης τη συμπεριληψη των στόχων της βιωσιμότητας και της βελτίωσης της ποιότητας, μέσω διατάξεων που διασφαλίζουν την ασφάλεια της επένδυσης.

4.18 Η ρύθμιση των ηλεκτρονικών πλειστηριασμών στα άρθρα 33 και 47 των προτάσεων ενυπόκειτο υπέρ του δέον τη χαμηλότερη τιμή. Η γενική εφαρμογή τους είναι αντίθετη προς τις σχετικές προτάσεις που έχει διατυπώσει η ΕΟΚΕ τόσο στην παρούσα γνωμοδότηση όσο και στην προηγούμενη γνωμοδότηση INT/570. Ομοίως, μπορεί να ζημιώσει σοβαρά τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις σε σχέση με τις επιχειρήσεις τρίτων χωρών με πολύ χαμηλότερο κόστος. Για τον λόγο αυτόν η χρήση τους θα πρέπει να γίνει με τη δέουσα προσοχή.

4.19 Όπως είχε ήδη αναφερθεί στη γνωμοδότηση INT/570, οι τεχνικές προδιαγραφές θα πρέπει, όπου χρειάζεται, να διευρυνθούν, ώστε να περιλάβουν και τα χαρακτηριστικά της παραγωγής ή της διαδικασίας. Με αυτόν τον τρόπο θα απλοποιηθεί και θα καταστεί πιο διαφανής η ευχέρεια των αναθετουσών αρχών να λαμβάνουν σημαντικές αποφάσεις για την προώθηση βιώσιμων στόχων όπως είναι η περιβαλλοντική βιωσιμότητα, η τήρηση των συλλογικών συμβάσεων, ο σεβασμός των εργασιακών κανόνων και των συνθηκών εργασίας ή η αρχή της ίσης αμοιβής για την ίδια εργασία. Η πράσινη ηλεκτρική ενέργεια αποτελεί εύγλωττο παράδειγμα του τρόπου και των λόγων για τους οποίους τα χαρακτηριστικά της παραγωγής θα πρέπει να περιλαμβάνονται στις τεχνικές προδιαγραφές και να μην υποβαθμίζονται μόνο στην κατηγορία των όρων εκτέλεσης της σύμβασης (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 4ης Δεκεμβρίου 2003, υπόθεση υπόθεση EVN και Wienstrom, C-448/01, Συλλ. I-14527).

4.20 Επίσης σε σχέση με τις τεχνικές προδιαγραφές, η ΕΟΚΕ θεωρεί πολύ θετική την υποχρέωση, που προβλέπεται στα άρθρα 40 παράγραφος 1 και 54 παράγραφος 1 των δύο προτάσεων, να λαμβάνονται υπόψη κατά την κατάρτισή τους, εκτός από δεόντως δικαιολογημένες περιπτώσεις, τα κριτήρια της προσβασιμότητας των

ατόμων με αναπηρίες και του σχεδιασμού για όλους τους χρήστες. Αυτή η φράση «εκτός από δεόντως δικαιολογημένες περιπτώσεις» αντικαθιστά τη διατύπωση «οσάκις αυτό είναι εφικτό» που χρησιμοποιείται στην οδηγία 2004/18/ΕΚ, πράγμα από το οποίο η ΕΟΚΕ συνάγει ότι προσλαμβάνει τώρα ακόμη πιο υποχρεωτικό χαρακτήρα αυτή η ανάγκη να λαμβάνονται υπόψη στις τεχνικές προδιαγραφές τα κριτήρια της προσβασιμότητας και του σχεδιασμού για όλους. Ωστόσο, η ΕΟΚΕ φρονεί ότι, για να ενισχυθεί σαφώς αυτή η υποχρεωτικότητα, θα πρέπει να επισημανθεί ότι ακόμη και αυτές οι δικαιολογημένες περιπτώσεις πρέπει να είναι εξαιρετικές, γι' αυτό προτείνει να χρησιμοποιηθεί στα άρθρα 40 και 54 των προτάσεων η φράση: «εκτός από δεόντως δικαιολογημένες περιπτώσεις και εντελώς κατ' εξαίρεση».

4.21 Όσον αφορά τα σήματα, που προβλέπονται στα άρθρα 41 και 55 των δύο προτάσεων, και τις αιτιολογικές σκέψεις 28 και 36 αντίστοιχα, που αναφέρονται σε αυτά, η ρύθμισή τους δεν είναι καθόλου συνεπής, δεδομένου ότι στις αιτιολογικές σκέψεις 28 και 36 αναφέρεται ότι «οι αναθέτουσες αρχές που επιθυμούν να αγοράσουν έργα, προμήθειες ή υπηρεσίες με συγκεκριμένα περιβαλλοντικά, κοινωνικά ή άλλα χαρακτηριστικά (...)», όμως, στη συνέχεια, μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών αναφέρονται μόνο οι περιβαλλοντικές οργανώσεις και όχι οι κοινωνικές, πράγμα που πρέπει να διορθωθεί με τη συμπεριληψη και των τελευταίων. Η συμπεριληψη αυτή των κοινωνικών οργανώσεων πρέπει να γίνει στο κείμενο των άρθρων 41 παράγραφος 1 στοιχείο γ) και 55 παράγραφος 1 στοιχείο γ), όπου επίσης παραβλέπονται οι κοινωνικές οργανώσεις.

4.22 Θα μπορούσε επίσης να συμπεριληφθεί στα άρθρα 41 και 55 των προτάσεων μια νέα παράγραφος, στην οποία, δεδομένων των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών τους και του σκοπού που επιδιώκεται με τη ρύθμιση αυτών των σημάτων, θα αναφέρεται ότι «οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν ή να αξιολογούν θετικά σήματα που πιστοποιούν οριζόντια κριτήρια ανάθεσης κοινωνικού ή περιβαλλοντικού χαρακτήρα, ακόμη και αν αυτά δεν συνδέονται άμεσα με το αντικείμενο της σύμβασης».

4.23 Όσον αφορά τις εναλλακτικές προσφορές, που ρυθμίζονται από τα άρθρα 43 και 58 των δύο προτάσεων, η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι, αντί να επιτρέπονται μόνον όταν προβλέπεται ρητώς, θα ήταν σκοπιμότερο να επιτρέπεται πάντα η υποβολή τέτοιων εναλλακτικών προσφορών εκτός εάν υπάρχει ρητή απαγόρευση, πράγμα που θα οδηγούσε σε καλύτερη προώθηση και βελτίωση της καινοτομίας στις δημόσιες συμβάσεις.

4.24 Όπως ανέφερε και στη γνωμοδότηση INT/570, η ΕΟΚΕ είναι υπέρ των «ίσων όρων ανταγωνισμού στις δημόσιες συμβάσεις, έτσι ώστε οι ΜΜΕ να μπορούν να εξασφαλίζουν το μερίδιο των δημόσιων συμβάσεων που τους αναλογεί», αλλά δεν τάσσεται υπέρ των θετικών διακρίσεων προς όφελος των ΜΜΕ, μεταξύ άλλων λόγω της ενδεχόμενης εμφάνισης πλασματικών δομών και, κατά συνέπεια, κρουσμάτων διαφθοράς. Εντούτοις, θεωρεί όντως θετική τη δυνατότητα υποδιάρθρωσης των συμβάσεων σε τμήματα, όπως αναφέρεται στα άρθρα 44 και 59 των δύο προτάσεων, εφόσον είναι εφικτή, για τη δημιουργία σαφέστερων και πιο προσιτών ευκαιριών για τις ΜΜΕ.

4.25 Ωστόσο, πρέπει να θεσπιστούν σαφείς κανόνες σε σχέση με τη διαίρεση των συμβάσεων σε τμήματα, προκειμένου να εξασφαλιστεί εκ μέρους όλων των προσφερόντων των διαφόρων τμημάτων ο σεβασμός των κοινωνικών και περιβαλλοντικών προτύπων και να αποφεύγεται ο αθέμιτος ανταγωνισμός μεταξύ των επιχειρήσεων. Εξάλλου, η ΕΟΚΕ εκτιμά ότι δεν είναι πρακτική ούτε συνάδει με την απλούστευση των διαδικασιών των δημοσίων συμβάσεων

η απαίτηση να δικαιολογούν οι αναθέτουσες αρχές την απόφασή τους να μην υποδιαιρέσουν σε τμήματα τις συμβάσεις. Ομοίως, η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι η ρύθμιση όσον αφορά τον περιορισμό του αριθμού των τμημάτων που μπορούν να προσφέρονται ή να ανατίθενται είναι αδικαιολόγητα πολύπλοκη και ότι θα ήταν καλύτερα να διαγραφεί από την πρόταση.

4.26 Όσον αφορά τους λόγους αποκλεισμού που προβλέπονται στο άρθρο 55 παράγραφος 3 της πρότασης οδηγίας σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις, κρίνεται θετικό το γεγονός ότι οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποκλείουν από τις συμβάσεις τους προσφέροντες που δεν τηρούν τις υποχρεώσεις τις οποίες ορίζει η νομοθεσία της Ένωσης στον τομέα του κοινωνικού, του εργατικού ή του περιβαλλοντικού δικαίου ή οι διεθνείς διατάξεις του κοινωνικού και περιβαλλοντικού δικαίου που απαριθμούνται στο παράρτημα XI της πρότασης. Όμως, θα έπρεπε επίσης να αναφερθεί ρητώς, επειδή είναι προφανές ότι έτσι πρέπει να συμβαίνει, ότι μπορούν να αποκλείονται επίσης όσοι δεν τηρούν την εθνική νομοθεσία του εκάστοτε κράτους μέλους όσον αφορά τα κοινωνικά, τα εργασιακά και τα περιβαλλοντικά θέματα, ή τις συλλογικές συμβάσεις που ισχύουν στον τόπο παροχής του έργου, της υπηρεσίας ή της προμήθειας. Σε κάθε περίπτωση, η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι αυτοί οι αποκλεισμοί για τους προαναφερθέντες λόγους θα πρέπει να είναι υποχρεωτικοί.

4.27 Διαφορετικά, οι εν λόγω υποχρεώσεις, η μη συμμόρφωση προς τις οποίες θα μπορούσε να οδηγήσει σε αποκλεισμό, θα περιορίζονταν σε ορισμένες υπερβολικά γενικές και ασαφείς παραμέτρους, όπως εκείνες που περιλαμβάνονται στις προαναφερθείσες διατάξεις του παραρτήματος XI της πρότασης ή στην ίδια τη νομοθεσία της Ένωσης.

4.28 Όπως η ΕΟΚΕ έχει ήδη επισημάνει στη γνωμοδότηση INT/570, η Σύμβαση C94 της ΔΟΕ του 1949 σχετικά με τις ρήτρες εργασίας (στις συμβάσεις που συνάπτονται από τις δημόσιες αρχές) έχει επί του παρόντος δεσμευτικό χαρακτήρα σε 10 κράτη μέλη της ΕΕ, ενώ άλλα κράτη μέλη, όπως η Ιρλανδία, την εφαρμόζουν οικειοθελώς στις δημόσιες συμβάσεις. Η ΕΟΚΕ λαμβάνει υπό σημείωση τις αρχές που περιέχονται σε αυτή τη Σύμβαση και συνιστά να παροτρυνθούν τα κράτη μέλη να την κυρώσουν και να εφαρμόζουν τις αρχές της.

4.29 Για τον έλεγχο της συμμόρφωσης προς τις κοινωνικές και τις περιβαλλοντικές υποχρεώσεις, θα ήταν αναγκαίο, στο άρθρο 57 παράγραφος 1 της πρότασης οδηγίας σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις, να απαιτείται δήλωση των ενδιαφερομένων ότι τηρούν τις εν λόγω κοινωνικές και περιβαλλοντικές υποχρεώσεις, ως προκαταρκτική απόδειξη αυτής της συμμόρφωσης, προκειμένου να διευκολυνθεί η συμμόρφωση των επιχειρήσεων (και πιο συγκεκριμένα των ΜΜΕ) προς τις εν λόγω απαιτήσεις χωρίς να αυξηθεί ο γραφειοκρατικός φόρτος.

4.30 Για αυτόν τον σκοπό, και όπως είχε ήδη αναφερθεί στην προηγούμενη γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ INT/570, θα ήταν αναγκαίο, στο άρθρο 57 της πρότασης οδηγίας σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις, να απαιτείται ρητώς από τους προσφέροντες δήλωση που να αναφέρει ότι «συμμορφούνται με τις διατάξεις που ισχύουν σε κάθε κράτος όσον αφορά την επαγγελματική ένταξη των ατόμων με αναπηρία, όπως, για παράδειγμα, την υποχρέωση να προσλαμβάνουν συγκεκριμένο αριθμό ή ποσοστό ατόμων με αναπηρία στις χώρες εκείνες όπου υφίσταται αυτή η νομική υποχρέωση». Εξυπακούεται ότι αυτό δεν θα είναι απαραίτητο στις χώρες όπου δεν υφίσταται τέτοια υποχρέωση.

4.31 Όπως είχε επίσης αναφερθεί στην ίδια γνωμοδότηση, η σύναψη συμβάσεων των δημόσιων αρχών με φορείς που δεν τηρούν την ισχύουσα νομοθεσία θα αποτελούσε παράβαση της ευρωπαϊκής και της εθνικής νομοθεσίας. Επιπλέον, αντιθέτως θα υπήρχε θέμα διακριτικής και άδικης μεταχείρισης προς τις επιχειρήσεις που τηρούν την εν λόγω νομική υποχρέωση και θα παρέχονταν ένα αυθαίρετο πλεονέκτημα σε εκείνες που δεν την τηρούν, πράγμα που θα μπορούσε να δημιουργήσει ακόμη και αθέμιτο ανταγωνισμό από τις μη συμμορφούμενες επιχειρήσεις προς τις συμμορφούμενες.

4.32 Η ΕΟΚΕ κρίνει θετικά τα κριτήρια για την επιλογή της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, τα οποία εξακολουθούν να συνδέονται με το αντικείμενο της σύμβασης, μολονότι πρέπει να καταστεί πιο ευέλικτη αυτή η σύνδεση, με σκοπό την πιο αποτελεσματική συμπερίληψη των κοινωνικών και των περιβαλλοντικών κριτηρίων που καθιέρωσε η στρατηγική «Ευρώπη 2020», καθώς και των δεσμεύσεων για ευρύτερη βιώσιμη ανάπτυξη.

4.33 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι και στις δύο προτάσεις οδηγίας (άρθρα 66 και 67) διατηρείται ο πρωταγωνιστικός ρόλος και η υπερβολική χρήση του κριτηρίου ανάθεσης της «χαμηλότερης τιμής» ή του «χαμηλότερου κόστους». Ήδη εκφράσαμε στην προηγούμενη γνωμοδότησή μας την άποψη ότι αυτή η υπερβολική χρήση εμποδίζει την καινοτομία, την αναζήτηση καλύτερης ποιότητας και την καλύτερη σχέση ποιότητας/τιμής, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», και ότι δεν αντιπροσωπεύει αναγκαστικά μεγαλύτερη αξία. Συνεπώς, το κριτήριο της χαμηλότερης τιμής θα πρέπει να είναι πάντα η εξαίρεση και όχι ο κανόνας.

4.34 Αντ' αυτού, θα πρέπει να αυξηθεί η χρήση του κριτηρίου της «πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς», προκειμένου να αξιολογείται η βιωσιμότητα της πλέον συμφέρουσας προσφοράς τόσο από οικονομική άποψη όσο και από κοινωνική και περιβαλλοντική και να μπορούν να λαμβάνονται επίσης υπόψη στα κριτήρια ανάθεσης αυτές οι πτυχές με ευρύ και ευφάνταστο και όχι με περιοριστικό τρόπο, με ευρύτερη αποδοχή της σχέσης τους με το αντικείμενο της σύμβασης και με σταθμισμένη αξιολόγησή τους σε σχέση με τα υπόλοιπα κριτήρια.

4.35 Συγκεκριμένα, μεταξύ των κριτηρίων που συνδέονται με το αντικείμενο της σύμβασης και μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον καθορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς πρέπει να συμπεριληφθούν ρητώς (άρθρα 66 παράγραφος 2 και 76 παράγραφος 2 των δύο προτάσεων) τα «χαρακτηριστικά που αφορούν τις συνθήκες εργασίας (...), την προστασία της υγείας του προσωπικού (...) ή τη διευκόλυνση της κοινωνικής ενσωμάτωσης των μειονεκτούντων ατόμων ή των μελών ευάλωτων ομάδων μεταξύ των ατόμων στα οποία έχει ανατεθεί η εκτέλεση της σύμβασης», δεδομένου ότι αυτά περιλαμβάνονται στις αιτιολογικές σκέψεις (41 και 47, αντίστοιχα) των προτάσεων οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις, αλλά, στη συνέχεια, δεν εμφανίζονται στο διατακτικό τους.

4.36 Επίσης, είναι θετική η έννοια της κοστολόγησης του κύκλου ζωής ενός προϊόντος, μιας υπηρεσίας ή ενός έργου, η οποία περιλαμβάνεται στην οδηγία. Σε κάθε περίπτωση, στην κοστολόγηση του κύκλου ζωής, η οποία καθορίζεται στα άρθρα 67 και 77 των οδηγιών, θα πρέπει επίσης να συμπεριληφθεί το συνδεδεμένο κοινωνικό κόστος. Η μέθοδος υπολογισμού του κόστους καθ' όλο τον κύκλο ζωής πρέπει να παρέχεται από την αναθέτουσα αρχή και να είναι συμβατή με τις ΜΜΕ.

4.37 Οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να είναι ιδιαίτερος προσεκτικές με τις ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές για έργα, προμήθειες ή υπηρεσίες, οι οποίες θα πρέπει να διερευνούνται δρόμους. Η ΕΟΚΕ έχει ήδη συστήσει, όταν οι τιμές μιας προσφοράς είναι πολύ χαμηλότερες από τις τιμές που ζητούν άλλοι προσφέροντες, οι αναθέτουσες αρχές να έχουν την υποχρέωση να ζητούν εξηγήσεις για την ορισθείσα τιμή. Εάν ο προσφέρων δεν μπορεί να δώσει ικανοποιητική εξήγηση, η αναθέτουσα αρχή πρέπει να έχει τη δυνατότητα να απορρίψει την προσφορά. Η ΕΟΚΕ θεωρεί θετικό το ότι, δυνάμει των άρθρων 69 παράγραφος 4 και 79 παράγραφος 4 των προτάσεων, οι αναθέτουσες αρχές πρέπει να απορρίπτουν την προσφορά όταν αυτή δεν τηρεί τις υποχρεώσεις που ορίζει η νομοθεσία όσον αφορά τα κοινωνικά, τα εργασιακά και τα περιβαλλοντικά θέματα, αλλά θεωρεί ότι δεν θα πρέπει να περιορίζονται στη νομοθεσία της Ένωσης ή στον κατάλογο του παραρτήματος XI, αντίστοιχα για κάθε πρόταση, αλλά ότι θα πρέπει να περιλαμβάνονται και την εθνική νομοθεσία για αυτά τα θέματα.

4.38 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι πρέπει να ενισχυθούν οι διατάξεις σε σχέση με την υπεργολαβία. Πολλαπλά επίπεδα υπεργολαβίας δημιουργούν δυσκολίες στην υλοποίηση των συλλογικών συμβάσεων, των συνθηκών εργασίας και των διαδικασιών που αφορούν την υγεία και την ασφάλεια. Θα πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη διακριτική ευχέρεια στις δημόσιες αρχές ώστε να μπορούν να επιρεάσουν τις συμβάσεις όσον αφορά τους κοινωνικούς, τους περιβαλλοντικούς και τους ποιοτικούς στόχους. Θα πρέπει να δηλώνονται τα στοιχεία των βασικών υπεργολάβων πριν από την ανάθεση της σύμβασης και η δημόσια αρχή θα πρέπει να προσδιορίζει τις ευθύνες και τις υποχρεώσεις, ώστε να είναι δυνατή η αποτελεσματική εποπτεία και ο έλεγχος της σύμβασης. Πρέπει να θεσπιστούν οι αναγκαίοι μηχανισμοί ώστε οι δημόσιες αρχές να μπορούν να προβάλλουν βέτο και να απορρίπτουν ορισμένους υπεργολάβους εάν υπάρχει οποιοσδήποτε λόγος ανησυχίας. Εξάλλου, η νομοθεσία πρέπει να είναι προσεκτική όσον αφορά τη ρύθμιση της υπεργολαβίας, διότι η δυνατότητα να μεταβιβάζει η αναθέτουσα αρχή τα οφειλόμενα ποσά απευθείας στους υπεργολάβους μπορεί να αυξήσει τα προβλήματα μεταξύ των επιχειρήσεων και με τις ίδιες τις αναθέτουσες αρχές.

4.39 Η ΕΟΚΕ είναι υπέρ της διατήρησης της διαφοράς μεταξύ των υπηρεσιών τύπου Α και Β, εφόσον υπάρχει ασφάλεια δικαίου και δυνατότητα επέκτασης των διασυνοριακών συμβάσεων των υπηρεσιών Β. Ήδη στη γνωμοδότηση INT/570 η ΕΟΚΕ συνιστούσε την περιοδική ανανέωση του καταλόγου των υπηρεσιών τύπου Β από την Επιτροπή, προκειμένου να προσδιορίζεται εάν ορισμένες υπηρεσίες τύπου Β θα μπορούσαν εφωελώς να μετατεθούν στις υπηρεσίες τύπου Α. Σε κάθε περίπτωση, η ΕΟΚΕ εκφράζει την ανησυχία της για τις διάφορες συμβάσεις δημόσιων υπηρεσιών που ήταν προηγουμένως εγγεγραμμένες στον κατάλογο των υπηρεσιών τύπου Β και τώρα έχουν διαγραφεί από τα παραρτήματα XVI και XVII, αντίστοιχα, των δύο προτάσεων, στα οποία παρατίθενται οι υπηρεσίες για τις οποίες εφαρμόζεται η διαδικασία των άρθρων 74 έως 86 και 84 έως 86 των δύο προτάσεων.

4.40 Θα πρέπει να διαγραφεί η μνεία των θρησκευτικών υπηρεσιών και των υπηρεσιών που παρέχονται από συνδικαλιστικές οργανώσεις, οι οποίες τώρα περιλαμβάνονται στα παραρτήματα XVI και XVII των δύο προτάσεων.

4.41 Ανεξάρτητα από αυτό, η ΕΟΚΕ υποδέχεται με ικανοποίηση την εφαρμογή απλοποιημένης διαδικασίας για τις κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες, την αύξηση των κατώτατων ορίων και τη μεγαλύτερη διακριτική ευχέρεια που παρέχεται στα κράτη μέλη για τη θέσπιση των κατάλληλων διαδικασιών, διότι το πεδίο όπου η

εφαρμοστέα διαδικαστική νομοθεσία πρέπει να εξασφαλίσει ισορροπία ανάμεσα στις αρχές του ανταγωνισμού, που κατοχυρώνονται από το πρωτογενές δίκαιο, και στις απαιτήσεις της κοινωνικής νομοθεσίας είναι προπαντός οι προσωπικές υπηρεσίες.

4.42 Όσον αφορά τη διακυβέρνηση όπως ρυθμίζεται από την οδηγία, η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι προβλέπονται υπερβολικά πολλά μέτρα που δύσκολα εφαρμόζονται στην πράξη, πράγμα που μπορεί να οδηγήσει τελικά στη μη υλοποίηση των καλών προθέσεων των μέτρων.

4.43 Σε κάθε περίπτωση, όσον αφορά τη δημόσια εποπτεία που προβλέπεται από τα άρθρα 84 και 93 των δύο προτάσεων και την έκθεση που ρυθμίζεται από αυτά, θεωρείται όντως σημαντικό να περιλαμβάνει η εν λόγω ετήσια έκθεση και μια ετήσια σύγκριση μεταξύ των προσφερόμενων τιμών και του πραγματικού κόστους των συμβάσεων που έχουν ήδη εκτελεστεί, καθώς και μια ένδειξη για τη διείσδυση ξένων προμηθευτών στον ευρωπαϊκό χώρο στο πεδίο των ετήσιων συμβάσεων εκ μέρους των αναθετουσών αρχών.

4.44 Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ανησυχία της επειδή η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατάργησε το άρθρο 27 της ισχύουσας οδηγίας, που αφορά τις διατάξεις για την προστασία της απασχόλησης, των εργασιακών συνθηκών και του περιβάλλοντος. Στα άρθρα 87 και 96 και των δύο προτάσεων, περιλαμβάνονται σχετικές διατάξεις, αλλά πολύ αποδυναμωμένες σχετικά με αυτό το σημαντικό σημείο. Το κείμενο του ισχύοντος άρθρου 27 πρέπει να συμπεριληφθεί εκ νέου ολόκληρο. Θα πρέπει επίσης να εφαρμόζεται στους υπεργολάβους και σε όλη την αλυσίδα προμηθειών.

5. Πρόταση οδηγίας σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης - COM(2011) 897 τελικό

5.1 Η πρόταση οδηγίας σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης ρυθμίζει τις συμφωνίες εταιρικής σχέσης μεταξύ ενός φορέα, που συνήθως είναι δημόσιος, και μιας επιχείρησης, συχνά ιδιωτικής, όπου η τελευταία αναλαμβάνει τον κίνδυνο εκμετάλλευσης σε σχέση με τη συντήρηση και την ανάπτυξη υποδομών (λιμάνια, υδροδότηση, χώροι στάθμευσης αυτοκινήτων, αυτοκινητόδρομοι με διόδια κλπ.) ή την παροχή υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος (ενέργεια, υγεία, ύδρευση και αποχέτευση, αποκομιδή των απορριμμάτων κλπ.). Η πρόταση καλύπτει όλες τις συμβάσεις παραχώρησης, τόσο έργων όσο και υπηρεσιών, αλλά χωρίς να κάνει επαρκή διάκριση μεταξύ των χαρακτηριστικών τους: αφορά τις συμβάσεις παραχώρησης έργων και δημόσιων υπηρεσιών γενικά, αλλά όχι τις ιδιαίτερες συμβάσεις παραχώρησης των υπηρεσιών γενικού συμφέροντος, που δεν είναι «αγορές», αλλά μια μορφή ανάθεσης της διαχείρισης των υπηρεσιών κοινής ωφελείας και, συχνά, ένα πρόσθετο μέσο χρηματοδότησης νέων δραστηριοτήτων των υπηρεσιών κοινής ωφελείας που αποφασίζονται από τις δημόσιες αρχές.

5.2 Η ΕΟΚΕ παρατηρεί ότι εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές αμφιβολίες όσον αφορά την αναγκαιότητα μιας οδηγίας της ΕΕ για την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης και υπενθυμίζει το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 25ης Οκτωβρίου 2011 σχετικά με τον εκσυγχρονισμό των δημοσίων συμβάσεων (2011/2048 (INI)), στο οποίο το Κοινοβούλιο εκφράζει την άποψη ότι «μία πρόταση νομοθετικής πράξης σχετικά με τις παροχές υπηρεσιών αιτιολογείται μόνο με την ενδεχόμενη αντιμετώπιση στρεβλώσεων της εσωτερικής αγοράς: υπογραμμίζει ότι ουδεμία τέτοια στρέβλωση έχει μέχρι σήμερα εντοπιστεί». Η ΕΟΚΕ ζητά

να πραγματοποιηθεί επιπρόσθετη και πλήρης εκτίμηση επιπτώσεων προτού επιτραπεί η περαιτέρω προώθηση των εν λόγω προτάσεων. Η ΕΟΚΕ εκτιμά ότι η νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει διασαφηνίσει σε μεγάλο βαθμό την εφαρμογή των αρχών της Συνθήκης για την ίση μεταχείριση, την αποφυγή των διακρίσεων και τη διαφάνεια στον τομέα της ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης. Όπως κατέδειξε το Δικαστήριο, οι εν λόγω αρχές εφαρμόζονται στην ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης για κάθε είδους υπηρεσίες που παρουσιάζουν διασυννοιακό ενδιαφέρον, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος.

5.3 Παρά το γεγονός ότι η οδηγία 2004/18/ΕΚ ορίζει τις συμβάσεις παραχώρησης ως συμβάσεις που παρουσιάζουν τα ίδια χαρακτηριστικά με τις δημόσιες συμβάσεις, εκτός από το γεγονός ότι το εργολαβικό αντάλλαγμα συνίσταται είτε αποκλειστικά στο δικαίωμα εκμετάλλευσης του έργου ή της υπηρεσίας είτε στο δικαίωμα αυτό σε συνδυασμό με καταβολή αμοιβής, η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει ότι οι συμβάσεις παραχώρησης διαφέρουν ουσιωδώς από τις δημόσιες συμβάσεις, δεδομένου ότι ο ανάδοχος πρέπει να αναλάβει τον ουσιαστικό οικονομικό κίνδυνο της εκμετάλλευσης της παρεχόμενης υπηρεσίας και εκτίθεται στις ιδιοτροπίες της αγοράς. Το ίδιο ισχύει και για ορισμένα είδη παραχωρήσεων, όπως τα «σκιώδη ή συγκαλυμμένα διόδια», όπου η αναθέτουσα αρχή πληρώνει τον ανάδοχο ανάλογα με τη χρήση των υπηρεσιών που κάνουν οι καταναλωτές. Ως εκ τούτου, οι κανόνες που έχουν σχεδιαστεί ειδικά για την ανάθεση δημόσιων συμβάσεων δεν είναι κατάλληλοι για την ανάθεση παραχωρήσεων και μπορεί μάλιστα να αποτρέπουν τις δημόσιες αρχές και τους οικονομικούς φορείς από το να συνάπτουν τέτοιου είδους συμβάσεις.

5.4 Η ΕΟΚΕ εφιστά την προσοχή στο άρθρο 14 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τις υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος, το οποίο ορίζει ότι «υπό την επιφύλαξη του άρθρου 4 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, και των άρθρων 93, 106 και 107 της παρούσας Συνθήκης, και ενόψει της θέσης που κατέχουν οι υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος στα πλαίσια των κοινών αξιών της Ένωσης, καθώς και της συμβολής τους στην προώθηση της κοινωνικής και εδαφικής συνοχής, η Ένωση και τα κράτη μέλη, εντός των πλαισίων των αντιστοιχών αρμοδιοτήτων τους, και εντός του πεδίου εφαρμογής των Συνθηκών, μεριμνούν ούτως ώστε οι υπηρεσίες αυτές να λειτουργούν βάσει αρχών και προϋποθέσεων, ιδίως οικονομικών και δημοσιονομικών, οι οποίες επιτρέπουν την εκπλήρωση του σκοπού τους».

5.5 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι οι υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος συνήθως υπάγονται σε ειδικούς κανόνες, εθνικούς και ενωσιακούς, που αποσκοπούν στη διασφάλιση της δυνατότητας πρόσβασης, της προστιθής τιμής και της ποιότητάς τους, εγγυώνται την ίση αντιμετώπιση, την καθολική πρόσβαση, την ασφάλεια και τα δικαιώματα των χρηστών και οι οποίοι πρέπει να υπενθυμιστούν και να διασφαλιστούν με την παρούσα πρόταση. Σύμφωνα με το Πρωτόκολλο σχετικά με τις υπηρεσίες γενικού συμφέροντος, που εισήγαγε η Συνθήκη της Λισαβόνας, οι εθνικές, οι περιφερειακές και οι τοπικές αρχές πρέπει να διατηρούν ευρεία διακριτική ευχέρεια ώστε να αποφασίζουν για τους τρόπους οργάνωσης και παροχής των εν λόγω υπηρεσιών και να καθορίζουν τα χαρακτηριστικά τους, συμπεριλαμβανομένων των όρων που αφορούν την ποιότητα ή τις τιμές των υπηρεσιών, ώστε να μπορούν να εκπληρώσουν τους στόχους

τους δημόσιου συμφέροντος. Οι αρχές αυτές θα πρέπει επίσης να μπορούν να καθορίζουν ελεύθερα τα κριτήρια ανάθεσης — κοινωνικά, περιβαλλοντικά και ποιοτικά — που θεωρούν πλέον κατάλληλα σε σχέση με το αντικείμενο της σύμβασης. Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να υποχρεώνονται οι δημόσιες αρχές να ελευθερώσουν ή να αναθέσουν υπεργολαβικά την παροχή των υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος ενάντια στη θέλησή τους ή την κρίση τους. Η ΕΟΚΕ ζητά να υπενθυμιστεί σαφώς ότι οι επιχειρήσεις που είναι επιφορτισμένες με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού συμφέροντος υπόκεινται τους κανόνες του ανταγωνισμού και της εναίας αγοράς, σύμφωνα με το άρθρο 106 της ΣΛΕΕ, δηλαδή στον βαθμό που η εφαρμογή των κανόνων αυτών δεν εμποδίζει νομικά ή πραγματικά την εκπλήρωση της ιδιαίτερης αποστολής που τους έχει ανατεθεί.

5.6 Οι δημόσιες αρχές θα πρέπει να μπορούν να συνεργάζονται για να διεκπεραιώσουν τα καθήκοντα δημόσιου συμφέροντος που τους έχουν ανατεθεί, χρησιμοποιώντας για αυτό τους δικούς τους διοικητικούς, τεχνικούς ή άλλους πόρους, χωρίς να υποχρεούνται να προσφύγουν σε εξωτερικούς φορείς που δεν ανήκουν στη δομή τους. Οι εν λόγω συμφωνίες δεν μπορούν να θεωρούνται παραχωρήσεις και, ως εκ τούτου, η πρόταση οδηγίας σχετικά με τις παραχωρήσεις πρέπει να τις αποκλείσει σαφώς από το πεδίο εφαρμογής της, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου. Ομοίως, οι προτεινόμενοι κανόνες δεν θα πρέπει να ρυθμίζουν ορισμένες παραχωρήσεις που έχουν ανατεθεί σε επιχειρήσεις που συνδέονται με αναθέτοντες φορείς και που έχουν ως κύρια δραστηριότητα την παροχή υπηρεσιών στον όμιλο στον οποίον ανήκουν, ούτε παραχωρήσεις που έχουν ανατεθεί από αναθέτοντα φορέα σε κοινή επιχείρηση που απαρτίζεται από σειρά αναθέτοντων φορέων με σκοπό την ανάληψη δραστηριοτήτων που ρυθμίζονται από την οδηγία που αποτελεί αντικείμενο μελέτης (όπως η υδροδότηση ή οι λιμενικές υπηρεσίες) και στην οποία υπάγεται ο εν λόγω φορέας.

5.7 Οι δημόσιες αρχές μπορούν δικαίως να επιλέξουν να εκτελέσουν δημόσιες συμβάσεις «in house» (με δικά τους μέσα) ή να συνεργαστούν με άλλες δημόσιες αρχές, όπως αναγνωρίζεται στις ευρωπαϊκές Συνθήκες και στη νομολογία του Δικαστηρίου της ΕΕ και, με σεβασμό στις αρχές της διαφάνειας.

5.8 Για όλους αυτούς τους λόγους, όσον αφορά τις παραχωρήσεις που έχουν ανατεθεί σε συνδεδεμένη επιχείρηση, πρέπει να ισχύει περιοριστική ρύθμιση, ώστε να μην χρησιμοποιείται άσκοπα αυτό το σύστημα και η διαδικασία ανάθεσης να είναι διαφανής.

5.9 Σύμφωνα με τη σχετική νομολογία του Δικαστηρίου της ΕΕ, επιτακτικές απαιτήσεις δημοσίου συμφέροντος στον τομέα των τυχερών παιχνιδιών, οι οποίες επιβάλλουν τη λήψη μέτρων από πλευράς των κρατών μελών για την προστασία της δημόσιας τάξης και των καταναλωτών, μπορούν να δικαιολογηθούν περιορισμούς των αρχών της Συνθήκης που διέπουν την ανάθεση των συμβάσεων παραχώρησης. Είναι, ως εκ τούτου, σκόπιμο να εξαιρεθούν από το πεδίο εφαρμογής αυτής της οδηγίας οι συμβάσεις παραχώρησης για δραστηριότητες τυχερών παιχνιδιών, οι οποίες ανατίθενται σε έναν οικονομικό παράγοντα δυνάμει αποκλειστικού δικαιώματος που

απολαύει αυτός ο οικονομικός παράγων βάσει ισχύουσας εθνικής νομοθετικής ή διοικητικής διάταξης και το οποίο έχει χορηγηθεί σύμφωνα με τη Συνθήκη και τη νομολογία του Δικαστηρίου της ΕΕ, αφού αυτό το αποκλειστικό δικαίωμα θα καθιστούσε αδύνατη τη διεξαγωγή διαγωνισμού για τη συγκεκριμένη παραχώρηση. Γι' αυτό, η ΕΟΚΕ φρονεί ότι είναι σκόπιμο να περιληφθούν στο άρθρο 8 παράγραφος 5 της οδηγίας, το οποίο αφορά την εξαίρεση ορισμένων συμβάσεων παραχώρησης υπηρεσιών από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας, και οι «δραστηριότητες συμμετοχής σε τυχερά παιχνίδια στα οποία ο παίκτης στοιχηματίζει νομισματική αξία, συμπεριλαμβανομένων των λαχείων και των στοιχημάτων».

5.10 Πτυχές όπως ο ορισμός των παραχωρήσεων, η μεταβίβαση των κινδύνων στον ιδιωτικό φορέα ή η τροποποίηση των συμβάσεων παραχώρησης κατά τη διάρκεια της ισχύος τους πρέπει να οριστούν στην πρόταση οδηγίας κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μην εμποδίζουν τη χρηματοδότηση και την ανάπτυξη των συμβάσεων αυτού του τύπου, διότι, ενώπιον των σχεδίων προσαρμογής και των περικοπών των δημόσιων επενδύσεων που απασχολούν σήμερα τις οικονομίες

των κρατών μελών, οι συμβάσεις αυτές πρέπει να διαδραματίσουν πρωταγωνιστικό ρόλο ως μέθοδοι ανάκαμψης της δραστηριότητας και της δημιουργίας απασχόλησης.

5.11 Οι μέθοδοι που έχουν οριστεί για τον υπολογισμό της αξίας των συμβάσεων παραχώρησης πρέπει να εξορθολογιστούν και να απλοποιηθούν με στόχο την ενίσχυση της ασφάλειας δικαίου. Μολονότι η μέθοδος υπολογισμού της αξίας των παραχωρήσεων έργων είναι ευρέως γνωστή και οικεία, η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι πρέπει να εφαρμοστεί ενιαία μέθοδος για τον υπολογισμό της αξίας των παραχωρήσεων κάθε είδους. Σε αυτό το πλαίσιο, η ΕΟΚΕ ζητά μια μέθοδο βασισμένη στην εκτίμηση του όγκου των εργασιών του αναδόχου (φορολογικά βιβλία) κατά τη διάρκεια της περιόδου ισχύος της παραχώρησης.

5.12 Προτείνεται, για την ενίσχυση της εμπιστευτικότητας των προσφορών των επιχειρήσεων, να προβλέπεται στην οδηγία ότι η μη συμμόρφωση των αναθετουσών αρχών προς τις εν λόγω υποχρεώσεις συνεπάγεται ευθύνη των ιδίων.

Βρυξέλλες, 26 Απριλίου 2012.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Staffan NILSSON

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

στη Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

I. Οι ακόλουθες τροπολογίες συγκέντρωσαν άνω του ενός τετάρτου των ψήφων, αλλά απορρίφθηκαν κατά τη συζήτηση (άρθρο 39 παράγραφος 2 του Εσωτερικού Κανονισμού):

α) Σημείο 4.21

Να τροποποιηθεί ως εξής:

Όσον αφορά τα σήματα, που προβλέπονται στα άρθρα 41 και 55 των δύο προτάσεων, και τις αιτιολογικές σκέψεις 28 και 36 αντίστοιχα, που αναφέρονται σε αυτά, η ρύθμισή τους δεν είναι καθόλου συνεπής, δεδομένου ότι στις αιτιολογικές σκέψεις 28 και 36 αναφέρεται ότι «οι αναθέτουσες αρχές που επιθυμούν να αγοράσουν έργα, προμήθειες ή υπηρεσίες με συγκεκριμένα περιβαλλοντικά, κοινωνικά ή άλλα χαρακτηριστικά (...), όμως, στη συνέχεια, μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών αναφέρονται μόνο οι περιβαλλοντικές οργανώσεις και όχι οι κοινωνικές, πράγμα που πρέπει να διορθωθεί με τη συμπερίληψη και των τελευταίων. Η συμπερίληψη αυτή των κοινωνικών οργάνωσεων πρέπει να γίνει στο κείμενο των άρθρων 41 παράγραφος 1 στοιχείο γ) και 55 παράγραφος 1 στοιχείο γ), όπου επίσης παραβλέπονται οι κοινωνικές οργανώσεις. Θεωρούμε ότι η συμπερίληψη στις Οδηγίες της δυνατότητας να απαιτούνται συγκεκριμένα σήματα περιβαλλοντικού, κοινωνικού ή άλλου τύπου, παρά τη συλλογιστική υπέρ της χρήσης τους, ενδέχεται να παρεμβάλει σοβαρά εμπόδια στις δημόσιες συμβάσεις, περιορίζοντας την ανταγωνιστικότητα και αυξάνοντας τις διατυπώσεις και το κόστος για τις επιχειρήσεις.

Αιτιολογία

Αυτονόητη.

Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας:

Ψήφοι υπέρ: 77

Ψήφοι κατά: 99

Αποχές: 20

β) Σημείο 4.26

Να τροποποιηθεί ως εξής:

«4.26 Όσον αφορά τους λόγους αποκλεισμού που προβλέπονται στο άρθρο 55 παράγραφος 3 της πρότασης οδηγίας σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις, κρίνεται θετικό το γεγονός ότι οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποκλείουν από τις συμβάσεις τους προσφέροντες που δεν τηρούν τις υποχρεώσεις τις οποίες ορίζει η νομοθεσία της Ένωσης στον τομέα του κοινωνικού, του εργατικού ή του περιβαλλοντικού δικαίου ή οι διεθνείς διατάξεις του κοινωνικού και περιβαλλοντικού δικαίου που απαριθμούνται στο παράρτημα XI της πρότασης. Όμως, θα έπρεπε επίσης να αναφερθεί ρητώς, επειδή είναι προφανές ότι έτσι πρέπει να συμβαίνει, ότι μπορούν να αποκλείονται επίσης όσοι δεν τηρούν την εθνική νομοθεσία του εκάστοτε κράτους μέλους όσον αφορά τα κοινωνικά, τα εργασιακά και τα περιβαλλοντικά θέματα, ή τις συλλογικές συμβάσεις που ισχύουν στον τόπο παροχής του έργου, της υπηρεσίας ή της προμήθειας. Σε κάθε περίπτωση, η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι αυτοί οι αποκλεισμοί για τους προαναφερθέντες λόγους θα πρέπει να είναι υποχρεωτικοί.»

Αιτιολογία

Η συμμόρφωση προς την εθνική νομοθεσία του εκάστοτε κράτους μέλους στον κοινωνικό, εργασιακό ή περιβαλλοντικό τομέα αποτελούν επαρκείς εγγυήσεις για την ορθότητα της διαδικασίας, δεδομένου ότι περιλαμβάνει τις ισχύουσες γενικές συλλογικές συμβάσεις. Η φράση «συλλογικές συμβάσεις που ισχύουν στον τόπο παροχής του έργου, της υπηρεσίας ή της προμήθειας» είναι διφορούμενη και μπορεί να εξηγηθεί με ιδιαίτερα ευρύ τρόπο. Οι συλλογικές συμβάσεις που έχουν συναφθεί μεταξύ των εργοδοτών και των εργαζομένων σε μια επιχείρηση αφορούν τους δύο αυτούς εταίρους και δεν μπορούν να επιβληθούν σε τρίτους.

Η γνωμοδότηση, επίσης, δεν είναι συνεπής σε αυτό το σημείο. Στο τμήμα INT η έννοια των συλλογικών συμβάσεων, προτάθηκε σε αρκετές τροπολογίες. Η πρόταση δεν έγινε δεκτή στο σημείο 4.38, αλλά έγινε δεκτή στο σημείο 4.26 και, κατά συνέπεια, και στο σημείο 1.11.

Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας:

Ψήφοι υπέρ: 78

Ψήφοι κατά: 110

Αποχές: 16

γ) Σημείο 4.32

Να τροποποιηθεί ως εξής:

«4.32 Η ΕΟΚΕ κρίνει θετικά τα κριτήρια για την επιλογή της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, τα οποία εξακολουθούν να συνδέονται με το αντικείμενο της σύμβασης, ~~μολονότι πρέπει να καταστεί πιο ευέλικτη αυτή η σύνδεση, με σκοπό την πιο αποτελεσματική συμπερίληψη των κοινωνικών και των περιβαλλοντικών κριτηρίων που καθιέρωσε η στρατηγική "Ευρώπη 2020", καθώς και των δεσμεύσεων για ευρύτερη βιώσιμη ανάπτυξη. Μόνον εφόσον υφίσταται άμεση σύνδεση με το αντικείμενο της σύμβασης μπορούν να περιλαμβάνονται κοινωνικά και περιβαλλοντικά κριτήρια και, στα πλαίσια αυτά, μπορεί να επιτευχθεί συμβολή στην εκπλήρωση των στόχων της στρατηγικής "Ευρώπη 2020".~~»

Αιτιολογία

Έχει μεγάλη σημασία να διατηρείται η άμεση σύνδεση των κριτηρίων αξιολόγησης της προσφοράς με το αντικείμενο της σύμβασης, ώστε να εξασφαλίζεται η διαφάνεια και να αποτρέπονται αυθαιρεσίες.

Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας:

Ψήφοι υπέρ:	78
Ψήφοι κατά:	116
Αποχές:	13

δ) Σημείο 4.35

Να διαγραφεί ολόκληρο το σημείο:

«4.35 Συγκεκριμένα, μεταξύ των κριτηρίων που συνδέονται με το αντικείμενο της σύμβασης και μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον καθορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς πρέπει να συμπεριληφθούν ρητώς (άρθρα 66 παράγραφος 2 και 76 παράγραφος 2 των δύο προτάσεων) τα "χαρακτηριστικά που αφορούν τις συνθήκες εργασίας (...), την προστασία της υγείας του προσωπικού (...) ή τη διευκόλυνση της κοινωνικής ενσωμάτωσης των μειονεκτούντων ατόμων ή των μελών ευάλωτων ομάδων μεταξύ των ατόμων στα οποία έχει ανατεθεί η εκτέλεση της σύμβασης", δεδομένου ότι αυτά περιλαμβάνονται στις αιτιολογικές σκέψεις (41 και 47, αντίστοιχα) των προτάσεων οδηγίων για τις δημόσιες συμβάσεις, αλλά, στη συνέχεια, δεν εμφανίζονται στο διατακτικό τους.»

Αιτιολογία

Η ισχύουσα νομοθεσία για θέματα υγείας και ασφάλειας, καθώς και κοινωνικής ένταξης των ατόμων με ειδικές ανάγκες είναι εφαρμοστέα και η τήρησή της είναι αναγκαστική για τις επιχειρήσεις. Ως εκ τούτου, οι πτυχές αυτές δεν πρέπει να θεωρούνται ως κριτήρια ανάθεσης συμβάσεων.

Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας:

Ψήφοι υπέρ:	81
Ψήφοι κατά:	119
Αποχές:	7

Σημείο 4.38

Να τροποποιηθεί ως εξής:

Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι πρέπει να ενισχυθούν οι διατάξεις σε σχέση με την υπεργολαβία. Πολλαπλά επίπεδα υπεργολαβίας δημιουργούν δυσκολίες στην υλοποίηση των συλλογικών συμβάσεων, των συνθηκών εργασίας και των διαδικασιών που αφορούν την υγεία και την ασφάλεια. Θα πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη διακριτική ευχέρεια στις δημόσιες αρχές ώστε να μπορούν να επηρεάσουν τις συμβάσεις όσον αφορά τους κοινωνικούς, τους περιβαλλοντικούς και τους ποιοτικούς στόχους. Θα πρέπει να δηλώνονται τα στοιχεία των βασικών υπεργολάβων πριν από την ανάθεση της σύμβασης και η δημόσια αρχή θα πρέπει να προσδιορίζει τις ευθύνες και τις υποχρεώσεις, ώστε να είναι δυνατή η αποτελεσματική εποπτεία και ο έλεγχος της σύμβασης. Πρέπει να θεσπιστούν οι αναγκαίοι μηχανισμοί ώστε οι δημόσιες αρχές να μπορούν να προβάλλουν βέτο και να απορρίπτουν ορισμένους υπεργολάβους εάν υπάρχει οποιοσδήποτε λόγος ανησυχίας. Εξάλλου, η νομοθεσία πρέπει να είναι προσεκτική όσον αφορά τη ρύθμιση της υπεργολαβίας, διότι η δυνατότητα να μεταβιβάζει η αναθέτουσα αρχή τα οφειλόμενα ποσά απειθείας στους υπεργολάβους μπορεί να αυξήσει τα προβλήματα μεταξύ των επιχειρήσεων και με τις ίδιες τις αναθέτουσες αρχές. Η ενωσιακή νομοθεσία που διέπει τις δημόσιες συμβάσεις δεν πρέπει να ρυθμίζει και ζητήματα σχετικά με την εκτέλεση των συμβάσεων.

Αιτιολογία

Η ενωσιακή νομοθεσία που διέπει τις δημόσιες συμβάσεις δεν πρέπει να ρυθμίζει και ζητήματα σχετικά με την εκτέλεση των συμβάσεων καθότι αυτά θα πρέπει να εμπίπτουν στις αρμοδιότητες των εθνικών αρχών. Εξάλλου, δεν θα πρέπει να θεσπίζονται διατάξεις σχετικές με την υπεργολαβία στο πλαίσιο της νομοθεσίας για τις δημόσιες συμβάσεις.

Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας:

Ψήφοι υπέρ:	80
Ψήφοι κατά:	114
Αποχές:	21

στ) **Σημείο 1.15**

Να τροποποιηθεί ως εξής:

Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι πρέπει να ενισχυθούν οι διατάξεις σε σχέση με την υπεργολαβία. Τα πολλαπλά επίπεδα υπεργολαβίας δημιουργούν δυσκολίες στην υλοποίηση των συλλογικών συμβάσεων, των συνθηκών εργασίας και των διαδικασιών που αφορούν την υγεία και την ασφάλεια. Θα πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη διακριτική ευχέρεια στις δημόσιες αρχές ώστε να μπορούν να επηρεάσουν τις συμβάσεις όσον αφορά τους κοινωνικούς, τους περιβαλλοντικούς και τους ποιοτικούς στόχους. Θα πρέπει να δηλώνονται τα στοιχεία των βασικών υπεργολάβων πριν από την ανάθεση της σύμβασης και η δημόσια αρχή θα πρέπει να προσδιορίζει τις ευθύνες και τις υποχρεώσεις, ώστε να είναι δυνατή η αποτελεσματική εποπτεία και ο έλεγχος της σύμβασης. Πρέπει να θεσπιστούν οι αναγκαίοι μηχανισμοί ώστε οι δημόσιες αρχές να μπορούν να προβάλλουν βέτο και να απορρίπτουν ορισμένους υπεργολάβους εάν υπάρχει οποιοσδήποτε λόγος ανησυχίας. Η ενωσιακή νομοθεσία που διέπει τις δημόσιες συμβάσεις δεν πρέπει να ρυθμίζει και ζητήματα σχετικά με την εκτέλεση των συμβάσεων.

Αιτιολογία

Η ενωσιακή νομοθεσία που διέπει τις δημόσιες συμβάσεις δεν πρέπει να ρυθμίζει και ζητήματα σχετικά με την εκτέλεση των συμβάσεων καθότι αυτά θα πρέπει να εμπίπτουν στις αρμοδιότητες των εθνικών αρχών. Εξάλλου, δεν θα πρέπει να θεσπίζονται διατάξεις σχετικές με την υπεργολαβία στο πλαίσιο της νομοθεσίας για τις δημόσιες συμβάσεις.

Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας:

Ψήφοι υπέρ:	80
Ψήφοι κατά:	114
Αποχές:	21

II. Το ακόλουθο σημείο της γνωμοδότησης του τμήματος τροποποιήθηκε μετά την έγκριση της αντίστοιχης τροπολογίας από την Ολομέλεια, αλλά συγκέντρωσε πάνω από το ένα τέταρτο των ψήφων (άρθρο 54 παρ. 4 του Εσωτερικού Κανονισμού):

α) **Σημείο 5.8**

Να τροποποιηθεί ως εξής:

«5.8 Για όλους αυτούς τους λόγους, όσον αφορά τις παραχωρήσεις που έχουν ανατεθεί σε συνδεδεμένη επιχείρηση, πρέπει να ισχύει περιοριστική ρύθμιση, ώστε να μην χρησιμοποιείται άσκοπα αυτό το σύστημα για τον αποκλεισμό από την αγορά συμβάσεων που πρέπει να ανατίθενται με όρους πλήρους ανταγωνισμού.»

Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας:

Ψήφοι υπέρ:	126
Ψήφοι κατά:	71
Αποχές:	22